

Şerafimoviç

Çudo

Komlätis I. A. SADRIN.

Кудьткар

Окриздат

1933

Janvar tēliŕša vi moroz kadē, dođ vėras pėrėtčėmėn, munis stancijaė kazak Naumьc.

Čoza kotėrtė čitkь|salėm vėv. Gėgėr, ьmėn ьrtėm, ətkođ ŕter. Sь dьnŕaņ, ęelьn tuj vo-kėttas, kьssė ŕad-kođ viz. Ko|tčis dasŕizim ki-lometr gėgėr ььna.

Drug Naumьc vozziezsė zelėtis. Vėlys suvtis. Kьteėm eta pritča?

Das gėgėr oŕkėv ььna tuj dьnŕaņ par ko-jais. Četčis Naumьc pėrlašėmėn. ьm vьlėttaŕ pondis munь. Čudo! Nopokьn ŕad vižė lovja-j-va a vaas lagusa pijan ujalė—sьlėma.

—Ali navozđenno?—pernapasašis Naumъc.

Sija tədə,—stə kыkdas kilometr gəgər ətik
top va abu, kəs ştep, da morozşanas nəlki voz-
duxъs jъşalis.

Kotərtis vərlaņ, uşkətçis dođdas, da vьd
vьniş pondis vasətnь vəvsə. A stancijaas—ve-
škьta pop dьnə.

—Siz i siz, vačiusko, əni navozđenno şte-
pas vəli,—vlagoslovit. Kыkdas vo eta ştep vь-
lət ətmədərə vetla,—va-top ətik nəkər setçin
ez vəvlь, da i suşə „Kəs Nopən“, a setən veş-
kьta lovja va. Gəgər moroz, a sььn lagusa
rijan ujalə.

Pop şujьstis sьlə əmas aşşis gəna kisə, kьv-
zis vьdəs, da kьz vakəstas poroz moz:

—Mamъs, udъs sьlə stokan askur! Da Mikovsə
eəktь dođdavнь voronkoezsə. bstь dјakon da
dјaçok dьnə, ləşətə gorskətət... A te, mamъs,
kaj gogniça vьlə, setçin peleşьn grudaə teçə-
maş jennez, vərjь pərişzъk vozəj mačersə, şəd-
zъkəş kədnija. Da açьt kaj, a to Paraşkaъs oz
kuz. Da en vunət... etijə... gorətis sija vərşā-
ņas,—sijə... vutьlka dođdas suvtətnь,—moroz
əđdən vьna.

Poradđa, vьdəs vezьn, çeraņ şiьn lezçis gog-
niçaiş, da şetis şədətəm pəv.

Na vot. Toko nъrъs sьlən nєvnoçka guđ-
jьstəm.

Ças zın vərtili aslas vil paşın, səkət, poroz -kođ jon, djakon — kəjinovəjn, da piñ pinlə oz lok paltooka djaçok pət voronkoez para vьln perьta gənitisə ştərə.

Vot i ñorok, i par sьşan kajə. Vizəbtisə, a mədər ladorşanas gnedkoez para vьln tozə kujimən gənitəny: pop djakonkət da djaçokkət xutoriş — kьləmaş -zə, kanalləez.

Ləşalisə loknь kakraz ətik kadə: çetçəvtisə poppez jennezən va dьnas. Da pondisə əta mədəs çuvjьny.

— Te mьj -zə etə jəz loktaninas, şivəj merin! A ?!

— Pərjalan, iñka pastuk, mijan estən xutor-skəj kerkuьs.

Kutçişisə əta-mədlə tossezanьs. Djakonnez dođdezşan otsavnь termaşəny. A djaçokkezьslən

aslanъs — kađilosə vokъn vazətəнь (pəltəнь).

Stanciaşis đjakonъs çapkis veşkыt kişis kəjinovəj tulupsə da, pernapastəg, jurvыttəg, xutorskəj popsə kыz a-axыtas, — siz sija jur-nas i pьris lьmas.

Murəstis poroz-moz xutorskəj đjakon.

— A-a, te siz mijanliş!

Çapkis tulup, əvtçьstis — gospodi, blago-slovi. I levtis kokezsə stancijaiş pops, toko vərsə kus lьmъn mыtçalis. Pantaşisə đjakon-nez, kьknannъs gərdəş, verdəməş, porozlən kođ şiviezən, roksan golosaəş, — vəli- vь bьzыt-voj, da kotərtəнь jamsikkez, gorətəнь:

— Başuskoez!.. Başuskoez!.. narod loktə...

A narod zavьliş loktə: vьd ladorşan şəd vişəнь doddez. I kыz eta çoza çudo jьliş juə-rъs vьdəs stancijasə da xutorrezsə gəgərtis!

Poppez, rustəmən, levtişişə, i pondətçis: „gospodi pomiluj“... i „alliluja“ i, radujtçə, nevesto, nevestnəj“...

Məd lunas narod loktis esə unazыk, Kыskə-
нь kitəmmezəs, kroməjjezəs, şlepəjjezəs, koş-
məmmezəs, majitəmmezəs, porřitəmmezəs, iko-
taezəs... I vьdənnəbş radejtəmən, ş'nvaən juəñ
şvjatəj vasə da okaləñ mьtçəmmezəs, kədnija
çoza kыnməñь vozduxas: kəзыт— lakəşəñь тыр-
pez, зузыт sedtavнь. A gəgər şəkыta lolaləm,
gorətləmmez, gorzəm, ikotaез ыксəñь:

— Matuskaez, nevesnəj caricaez! Da kыz-zə
tijə vərmit dənžətnь mijanlə, nedostojnəjjezlə?!
Kəř vь ətik, a to srazu kыka —Odigitria pre-
podobnəj da vozəj mař kazanskəj...

A poppez dьñьñ vьdməñь dengaiş, pəzaləm
nañiş, kolştəziş, gosiş, əvçinaeziş, mesəkkeziş
sogdiən vьdsa grudaез. Voronkoez da gnedko-
ez ozə jestə kыskavнь.

Majitçisə poppez, şizimət ыləməz mьrşəñь.

Ovlaş paşta, stanciaezət, xutorrezət munis
juəg kыk mьtçişəm jьliş da kыz nija leçitəñь
sogalişşezəs. I nija, kinnez vovlisə, aslanьş şin-
nezən azзыlisə lovja vaiş mьtçişəm jennezsə,
sogalişşez ponda nevesnəj caricaez vasə şo sod-
təñь,—lois uçitik ты-ңи i oz kыnmь.

Đivitçə narod, poləmən da radejtəmən juə
vasə, teçə vutыlkaezə, pollezə da kыskalə vьd

ovlaş pašta.

Vitət lunas kыk dođдын loktisə ravoçəjjez, xmurəjəş, metalşan da vişan şədəş. Çetçisə, voş-tisə instrumenttez, şivətçisə:

— No, tьrmas setən tijañlə turzьñьtə.

Paşkətisə şinneznьsə poppez da jьrvьtişsez:

— Tijañlə mьj kolə? Setən mьtçişəm matuskalən, nəvesnəj caricaez—Odigitria da kazanskəj...

— Ma-atuskil.. Matuskaez kuзаньт-вь tija-nəs vьdəññьtə... Von mьmda vaьs petəma-ñi. Stanciaьñ vodoprovod suvtis, vatəg vьdəññьs pukaləñь. Truva potəma, a tija vasə virgatə, da esə vodoşvjattoezən. No, lezə, nəkər mijan-lə estən tijañkət...

I kutçişisə uz verdə. Vəzətisə əşekkez, sь-lətisə mu, garjisə kolodeççez; garjisə vakotər-tan truva, potəmsə vezisə vişən, vəra vevtçisə i munisə.

Levtişis purga, vьdəs eəətis, i vəra kolçis pustьññəj, ətkasa, oğirtəm ştep.

КЪЗ РОПЕЗ ВӘВӘТЛӘНЬ ОҢИРСӘ.

ҖОРҢИТӘМ (БЕҖЕДА)

Наумьҗ стanciaiш popлә otsalis dumajтнъ җудосә. Мәдик poppez ашнъ dumajтәнъ вьдкод җудоез.

Utrjumskәj stanciaьн vot кьеәм вәли sluҗaj. 1926 воә stanciaьн вәли zasuxa. Креҗшана реҗтисә моҗевен sluzитнъ. Eta јълиш тәдис stanciaиш agranom. Җукәртис сija креҗшанасә да суә:

— Ed виҗә веҗ җәм моҗевен вьлә, сija тijaнлә оз otsav. Lokтан lunnezә zer оз lo. Da i popьс җorovno әни моҗевенсә sluzитнъ оз pondь.

Agranomлә креҗшана ezә verитә. Munisә pop дьнә. A pop суә:

— Тәрпитә, etә тijaнлә grekkez ponda ьстәма.

Җулалис кьк lun. Куимәт вьлас agranom җукәртис креҗшанасәс да вajитә:

Ашн zer loas. Munamә, мьтҗала me тijaнлә әтик тор—ашнът казлатә. Әни i popьс тозә моҗевен pondas sluzитнъ.

Agranom вьдәс ez i jestь viштavnъ, lokтә pop. — Oјnas me talun аззыли—burшalas gospoдьс. Kолә моҗевен kernъ, vajә мьнтассә.

Eta pьриш agranomлә креҗшана ezә verитә.

Poplā nija vajisā vьdkođ dobro: šām, kolttēz noj, dāra. Pop keris moļeben, i vāļs pondis munņ zer.

Мьj-zā eta vāli? Čudo? No ed i agranom tozā ozlaņ vištalis, ste loas zer.

Eta dēlobs vāli siž: agranomlān vāli varometr. Barometr—eta seteām privor, kādija ožlaņ vištalā pogođda jьliš. Vāli varometr i poplān. Vot sija i tādīs, kār kolā moļeben sluzit-ņь.

Utrjumskāj stancials kreššana kā-vь аззь-lisā varometrsā, dak ašņьs vь tādīsā, mьļa loas zer.

Siž-zā, mijan vištiš tādīsā-vь-kā va kotārtan trubaez jьliš, nija ezā veritā vь bogomāter mьtčišām jьliš. I ezā-vь nāvātā poplā ašņinьs trudovāj svēzeņņoez.

Popovskāj vāvātčām vizšā pemyta olām daņvezetsvo vьļņ.

No poppezlān dēlo loā šo umāļzьk i umāļzьk. Bьd voā mijan levā gramotnājjezlān lьd-pas. Naukaņevnaēn'pondātčā vestьнь vokā jenlā veritāmsā. I ēniņe soča-ņi požā pantavņь vič-ku, kāda lāšētām lьdđišan kerkuā uvтā.

Допь 5 ит
Цена 5 коп.

Серафимович „Чудо“
Перевод - И. А. ШАДРИНА

Редактор В. ЯКИМОВ.
Выпускающий И. А. ШАДРИН.

Окрит № 1554. Тираж 3000 экз. Заказ № 1089. 40000 знак.
Кудымкарская типография Уралгазеттреста.